

Охорона культурної спадщини:

анотований бібліографічний список

2025. – Вип. 8. – 40 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Авдєєва Н. Реконструкція будівель та інфраструктури за принципами екологічної стійкості на прикладі Миколаєва [Електронний ресурс] / Наталія Авдєєва, Євген Поляков, Катерина Хмельна // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 447-466. *Проаналізовано підходи та шляхи реконструкції будівель та інфраструктури за принципами екологічної стійкості та функціональних вимог сучасного міста до різних типів будівель – історичних пам'яток архітектури, будівель занедбаних промислових територій, застарілого фонду житлових будинків. На прикладі м. Миколаїв досліджено застосування різних підходів до будівництва в контексті відновлення при роботі з різними об'єктами в залежності від їх типів, контексту та технічного стану. Для пам'яток архітектури розглянуто доцільність застосування реставрації та пристосування, для занедбаних промислових територій – підхід реновації та ревіталізації, для житлових будівель застарілого житлового фонду – реконструкції та реновації.* Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/331586/321148>

2. Аннюк А. Культурна спадщина як об'єднавчий фактор у процесі укрупнення територіальних громад на прикладі однієї із громад Прикарпаття [Електронний ресурс] / Андрій Аннюк, Руслан Жирак // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 31-47. *Досліджено роль культурної спадщини як об'єднавчого чинника у процесі укрупнення територіальних громад на прикладі однієї із громад Прикарпаття –*

Печеніжинської територіальної громади (ТГ) Коломийського району Івано-Франківської області. Проаналізовано історико-культурні аспекти регіону, що сприяють формуванню спільної ідентичності та соціальної згуртованості населення. Розглянуто вплив матеріальної та нематеріальної культурної спадщини на архітектурно-планувальну структуру, суспільну інтеграцію, локальну економіку та туристичний потенціал громади. Увагу приділено викликам і можливостям збереження й популяризації культурних традицій в умовах адміністративно-територіальної реформи. Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/329693/321119>

3. Бедріна Н. Інтеграція цифрової культурної спадщини в освітню практику : можливості та виклики [Електронний ресурс] / Надія Бедріна // *Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 342-347. Проаналізовано роль цифрових репрезентацій культурної спадщини як ресурсу для забезпечення якісної, інклюзивної та сучасної освіти. Розглянуто можливості інтеграції цифрових інструментів – таких як 3D-моделі, віртуальні музеї, цифрові архіви, гейміфіковані платформи – у навчальні процеси, що передбачають активне залучення здобувачів освіти, розвиток інтерпретаційних навичок та розуміння історичних контекстів. Увагу приділено балансу між традиційними та цифровими освітніми форматами, професійним викликам у галузі викладання, а також етичним аспектам представлення спадщини у цифровому середовищі. Обґрунтовано потребу в розвитку цифрових компетентностей освітян і структурованих підходах до професійного вдосконалення. Окреслено напрями подальших досліджень, що охоплюють міждисциплінарні освітні моделі, етику цифрового представлення та підтримку педагогів у застосуванні цифрових ресурсів у сфері спадщини.* Текст:

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/982/1885>

4. Біля Галича археологи виявили залишки дороги часів Княжої доби [Електронний ресурс] // *Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. –*

2025. – 5 серп. – Електрон. дані. На переконання ученого секретаря Національного заповідника «Давній Галич», кандидата історичних наук Андрія Стасюка, ця знахідка може стати ще однією туристичною принадою в Галичі. За словами науковця, ця дорога, ймовірно, з'єднувала Храм святого Пантелеймона із середньовічною пристанню Давнього Галича, де нині стоїть сучасне місто. Якщо вдасться її законсервувати, то вона може стати елементом просторового експонування. Адже не всюди в Україні можна побачити дорогу, яка була вимощена 800 чи 600 років тому. Водночас, ця знахідка є підтвердженням різних гіпотез про комунікаційні шляхи Давнього Галича, бо зараз на цьому місці немає навіть стежки. Нині науковці планують продовжити розкопки, аби з'ясувати довжину дороги і її призначення. Вказано, що церква Святого Пантелеймона — єдиний і найстаріший із храмів Галицького, а пізніше і Галицько-Волинського князівства, що зберігся до сьогодні і представляє галицьку школу архітектури княжого періоду. Пам'ятка архітектури національного значення. Збудована наприкінці 1180-их - 1194 рр. князем Володимиром Ярославичем як православна церква. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022366-bila-galica-arheologi-viavili-zaliski-dorogi-casiv-knazoi-dobi.html>

5. Бологов М. Історіографія діяльності хору ім. Г. Верьовки (1943 - 2025) у контексті соціокультурних трансформацій [Електронний ресурс] / Микита Бологов // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 251-257. Досліджено історіографію функціонування хору ім. Г. Верьовки у контексті соціокультурних трансформацій, що супроводжували розвиток українського суспільства у зазначений часовий проміжок. Зроблено спробу виділити, класифікувати, структурувати й проаналізувати джерельну базу, пов'язану з хором ім. Г. Верьовки в рамках соціокультурних перетворень із метою виявлення дослідницьких прогалин. Увагу акцентовано на недостатній вивченості танцювального аспекту та майже повній

відсутності аналізу хореографічної спадщини колективу. Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/968/1870>

6. Будівлю Хмельницької міськради внесли до Державного реєстру нерухомих пам'яток [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 31 лип. – Електрон. дані. *Зазначено, що Хмельницька обласна прокуратура подала позов про зобов'язання Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК) України вжити заходів щодо занесення пам'ятки архітектури місцевого значення до реєстру. Мова йде про приміщення Хмельницької міської ради по вул. Героїв Маріуполя, 3. Тут раніше розміщувалося "Реальне училище 1905 року". Згідно з обліковою документацією, приміщення училища було збудоване на початку ХХ ст. і зберегло своє архітектурно-художнє вирішення та об'ємно-планувальну схему. Побудована як навчальний заклад будівля, вплинула на культурний розвиток населення міста. Зауважено, що після відкриття провадження відповідач добровільно виконав вимоги, викладені у позові прокуратури. За повідомленням прокуратури, внесення вказаного об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України забезпечить державний захист і сприятиме збереженню історичного та культурного надбання для наступних поколінь.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020764-budivlu-hmelnickoi-miskradi-vnesli-do-derzavnogo-reestru-neruhomih-pamatok.html>

7. В Одесі на Приморському бульварі завершили археологічні розкопки [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 20 лип. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що в Одесі на Приморському бульварі біля пам'ятника Дюку студенти Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського та співробітники Інституту археології НАН України завершили археологічні розкопки. Про це повідомив ректор вишу Андрій Красножон. Серед найвагоміших знахідок - археологічні матеріали генуезького походження XIV ст., виявлені поблизу пам'ятника герцогу де Рішельє. Вони свідчать, що*

на цій території спочатку був культурний шар італійської Джінестри, а згодом - османська фортеця. Рештки фортифікацій того часу були виявлені біля фунікулера. За словами директора Департаменту культури Одеської міськради Івана Липтуги, це велика подія для міста, для країни, для історії. Тепер це стане одним із атрибутів універсальної цінності об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. І. Липтуга зауважив, що наразі розглядається варіант встановлення над розкопом скляного куполу. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4017009-v-odesi-na-primorskому-bulvari-zaversili-arheologicni-rozkopki.html>

8. В Софії Київській презентували реєстр українських середньовічних книг [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 22 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що з часів Київської Русі збереглося менш як 1 % рукописних книг. Більшість із них нині знаходяться за кордоном. Щоб повернути ці скарби хоча б у вигляді копій, українські науковці та видавці розшукують їх по всьому світу і відтворюють. Мета проєкту "Повертаємо в Україну культурну спадщину" – за допомогою факсимільних копій зробити середньовічні рукописні пам'ятки, які створені на теренах Русі-України та знаходяться поза межами України, доступними для науковців і всіх, хто цікавиться історією, культурою та мовою нашої держави. Проєкт започатковано видавництвом "Горобець" ще у 2009 р. Це перший реєстр української рукописної книги за кордоном, який створюється на наукових засадах. Він є у вільному доступі - на сайті "Українська рукописна книга", де можна легко знайти та прочитати факсимільні копії унікальних давніх книг. Проєкт видавництва "Горобець" реалізовується за підтримки Українського культурного фонду (УКФ). Як розповіли ініціатори проєкту, в межах співпраці з УКФ заплановане його масштабування, а саме - доповнити Базу даних українських рукописних книг з XI по XVI ст., додавши до реєстру метадані ще 400 нових рукописів. Базу даних буде представлено на сайті "Українська рукописна книга". Текст: https://risu.ua/v-sofiyi-kiyivskij-prezentovali-reyestr-ukrayinskih-serednovichnih-knig_n157700

9. Відмовитися від будь-яких форм співпраці [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2025. – 25 лип. (№ 30). – Електрон. дані. *Йдеться про звернення 11 українських і міжнародних організацій до художніх музеїв у Мексиці та Бразилії із закликом утриматися від співпраці з установами, що діють на території тимчасово окупованого Криму. Зазначено, що приводом для звернення стали підписані меморандуми про співпрацю між музеєм Лазара Сегала (Сан-Паулу, Бразилія), музеєм Анауакаллі (Мехіко, Мексика) і так званою "російською галереєю мистецтв", що розташована в Севастополі. Автори звернення висловили занепокоєння тим, що подібна взаємодія може сприяти легітимізації російської окупації півострова та суперечить нормам міжнародного права - зокрема принципам суверенітету, територіальній цілісності та невизнання незаконних змін кордонів. Наголошено, що після анексії Криму 2014 р. РФ використовує заклади культури в регіоні для просування пропаганди та підміни історичних і культурних наративів, також особливу тривогу викликають масштабні археологічні розкопки та переміщення музейних цінностей: від початку окупації було вилучено приблизно 14 млн експонатів, зокрема твори українських митців, частину яких було переміщено до музеїв на території РФ. У зверненні відзначено, що відмова від співпраці з установами в окупованому Криму "буде послідовним жестом солідарності з міжнародним правопорядком, постраждалими громадами й тими, хто намагається зберегти культурну спадщину в умовах війни".* Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=27143>

10. Власов О. Саани – кримськотатарський різновид тажинів [Електронний ресурс] / Олексій Власов // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 207-212. *Досліджено кримськотатарські саани як локальний різновид тажинів у системі матеріальної культури Криму. Розглянуто виникнення та трансформацію цієї форми посуду під впливом міжкультурних контактів, зокрема інтеграції Кримського ханства до*

османського культурного простору у XVI – XVIII ст. Обґрунтовано, що саани не є запозиченням татжинів, а втілюють самобутнє переосмислення ісламських побутових і художніх традицій у кримськотатарському середовищі. Висвітлено конструктивні особливості історичних саанів: використання лудженої міді, поєднання широкої основи з високою накривкою, що забезпечувало оптимальні умови для зберігання їжі. Акцентовано увагу на орнаментальних принципах оформлення виробів: геометричних композиціях, рослинних мотивах, каліграфічних елементах, що відповідали ісламським канонам краси і ритуальної чистоти. Виявлено процес занепаду традиції саанів у XX ст., спричинений депортацією кримських татар і руйнуванням традиційного побуту. Продемонстровано, що у новітній час завдяки зусиллям художників-керамістів саани відроджені в кераміці як мистецькі об'єкти, що поєднують архетипові форми з осучасненою орнаментикою.

Текст:

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/961>

11. Ворог обстріляв найстаріший храм Херсона: келії вигоріли вщент [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 21 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що російські війська 20 липня вдарили по території Греко-Софіївської церкви в Херсоні. У результаті влучання дерев'яні келії спалахнули й вигоріли вщент. За даними Херсонської обласної наукової бібліотеки ім. Олеся Гончара, Греко-Софіївська церква одна з найстаріших культових споруд Херсона. Наприкінці XVIII ст. греки, що мешкали в Криму, звернулись з проханням до Катерини II прийняти їх у своє підданство. Їм було дозволено переселитись на сучасну територію України, де ними засновано м. Маріуполь. Частина греків, що поселились у м. Херсоні, брали активну участь у будівництві та благоустрої міста. Купецький форштадт, центральний район Херсона, називали ще грецьким, там мешкали грецькі купці. У 1780 р. побудовано і освячено Греко-Софіївську церкву – пам'ятник архітектури XVIII ст. Історичний іконостас із чорного дерева, створений грецькими майстрами, дожив до наших днів, але тепер

опинився під загрозою. Текст: https://risu.ua/vorog-obstrilyav-najstarishij-hram-hersona-keliyi-vigorili-vshchent_n157689

12. Горон Д. Зеленський ввів санкції проти російських музейників [Електронний ресурс] / Діана Горон // Детектор медіа : [Інтернет-вид.]. – 2025. – 4 серп. – Електрон. дані. *Зазначено, що Президент України Володимир Зеленський ввів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України (РНБО) щодо запровадження санкцій проти російських музейників. Про це свідчить Указ № 580/2025, оприлюднений на сайті Офісу Президента України (ОПУ). Також про це повідомив Уповноважений з питань санкційної політики Владислав Власюк. Він розповів, що під санкції потрапили 15 керівників російських музеїв, які відповідальні за привласнення українських музейних цінностей на тимчасово окупованих територіях (ТОТ), організацію музейних виставок, присвячених глорифікації збройної агресії РФ, просування російських наративів серед міжнародної музейної спільноти та особисте відвідування окупованих територій. В. Власюк повідомив, що через діяльність цих людей відбувається інтеграція українських музейних цінностей до російського каталогу – станом на березень 2025 р. у відкритій частині російського каталогу вже присутні 39 українських музеїв із окупованих після лютого 2022 р. територій. У серпні 2024 р. таких музеїв було лише шість. Ще одна мета застосування санкцій — запобігти обранню зазначених керівників російських музеїв до керівних органів Міжнародної ради музеїв (ICOM) у листопаді 2025 р. в Дубаї. Від РФ туди балотуються Сілкін Артем та Алексєєва Галина, які включені до санкційного списку.* Текст: <https://detector.media/infospace/article/243139/2025-08-04-zelensky-vviv-sanktsii-proty-rosiyskykh-muzeynykiv/>

13. Громадянка Німеччини передала 8 історичних видань до українських бібліотек [Електронний ресурс] / Анастасія Андрушко // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 19 лип. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), вісім історичних видань, які повернула в Україну громадянка Федеративної*

Республіки Німеччина Барбара Брейзах, передали на постійне зберігання до Державного бібліотечного фонду України. У МКСК зауважили, що такий крок є важливою подією у сфері збереження національної культурної спадщини та свідчить про ефективну міжнародну співпрацю у поверненні культурних цінностей в Україну. Видання, які передали в Україну, охоплюють період із початку XIX до початку XX ст. та репрезентують широкий спектр гуманітарного знання — від класичної філології й культурології до музичної критики та художньої прози. Передали книжки до трьох найбільших наукових бібліотек країни: Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, Бібліотеки Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського та Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Текст: <https://chytomo.com/hromadianka-nimechchyny-peredala-8-istorychnykh-vydan-do-ukrainskykh-bibliotek/>

14. До Нацпереліку нематеріальної спадщини внесли традицію храмового свята на Трійцю в селі Шульгинка [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 21 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури та стратегічних комунікацій (МКСК) внесло традицію храмового свята на Трійцю в селі Шульгинка Луганської області до Національного переліку елементів нематеріальної спадщини України. Як повідомили у МКСК, ця традиція має свою безперервну історію, що бере початок з кінця XVIII ст. Перші згадки про «Храм» датуються 1781 р. Тоді завершили будівництво церкви Святої Трійці (на жаль, не збереглася до нашого часу), відкриття якої припало на Трійцю. Відтоді щороку в селі стали відзначати Храмове свято. У цей день люди традиційно збиралися саме біля храму Святої Трійці. Там освячували зелень і принесені господарями страви. Після літургії священник запрошував селян на спільну трапезу. Головною стравою були обрядові дріжджові пиріжки з начинкою «сопка» (смалець, шкварки, смажена цибуля, спеції) та «сушка» (сушені фрукти). Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4017391-do->

nacpereliku-nematerialnoi-spadsini-vnesli-tradiciu-hramovogo-svata-na-trijcu-v-seli-sulginka.html

15. Дьомін М. Видове розкриття пам'яток архітектури як складова визначення їх зон охорони [Електронний ресурс] / Микола Дьомін, Олександра Сингаївська, Сергій Козак // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 244-263. *Мета статті - узагальнення й удосконалення структури та методології містобудівного аналізу традиційного середовища з урахуванням сучасних підходів і зарубіжного досвіду, зокрема: виявлення типів зон формування видів на пам'ятки, які тісно залежать від розташування в містобудівній структурі; ієрархічну класифікацію найбільш цінних видів, який варто зберігати в порядку їхньої важливості; забезпечення збереженості, доцільного використання та в подальшому належного містобудівного режиму у межах зон охорони пам'яток культурної спадщини.* Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/330373/321133>

16. Завада В. Особливості традиційного сакрального будівництва верхнього погориння XVII – першої половини XVIII ст. [Електронний ресурс] / Віктор Завада // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 79-93. *Розкрито особливості традиційного сакрального будівництва Верхнього Погориння – одного з найменш досліджених в історико-архітектурному відношенні регіонів України, розташованого на кордоні трьох суміжних історичних місцевостей – Галичини, Волині та Поділля. Ця унікальна особливість формування своєрідної будівельної культури зазначеного регіону дає можливість простежити в ній характерні прояви та взаємний вплив різних регіональних шкіл і течій української дерев'яної архітектури. З погляду на те, що їхнє походження ймовірно пов'язане з найбільш ранніми стадіями розвитку історичного Погориння та прилеглих до нього територій, особливий інтерес у його дослідженні становлять найдавніші за*

хронологією пам'ятки традиційного храмубудування XVII – перша половина XVIII ст., які збереглися на території регіону. Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/329772/321122>

17. Захист культурної спадщини та протидія незаконному вивезенню українських артефактів – у фокусі діалогу зі США [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 31 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що 29 липня відбулася робоча зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій (МКСК) з питань європейської інтеграції Андрія Наджоса з представниками Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні — Джонасом Стюартом, головою відділу публічної дипломатії, та Метью Вілсоном, заступником аташе з питань освіти та культури. Основною темою обговорення стало збереження та захист української культурної спадщини. Сторони детально зупинилися на обговоренні чинних механізмів протидії незаконному переміщенню культурних цінностей та їх подальшого вдосконалення. А. Наджос повідомив про розробку МКСК спільно з Європейською консультативною місією (EUAM) комплексного плану дій, а також про підготовку міжнародної конференції, на якій країни ЄС представлять свої національні моделі запобігання вивезенню культурних цінностей. Серед ключових тем обговорення — ініціатива американської організації "Conflict Observatory", що займається фіксацією воєнних злочинів, зокрема, проти об'єктів культурної спадщини. Текст: https://risu.ua/zahist-kulturnoyi-spadshchini-ta-protidiya-nezakonnomu-vivezennyu-ukrayinskih-artefaktiv--u-fokusi-dialogu-zi-ssha_n157891

18. Західноукраїнські землі княжого та ранньомодерного часу: тенденції соціополітичного розвитку й осмислення культурної спадщини / [Л. Войтович та ін. ; відп. ред., авт. передм. І. Паршин] ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2024. — 521 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б376516** Здійснено дослідження складних процесів та явищ, що

визначали розвиток західноукраїнських земель від княжої доби до раннього модерного часу. Проаналізовано різні аспекти соціально-політичних зрушень, які відбувалися в регіоні, зміни у владних структурах, трансформації ментальності, розвиток військової справи. Акцентовано на культурній спадщині, яка формувалася під впливом численних етнічних, релігійних і суспільних чинників. Докладно проаналізовано історичні джерела, що розкривають нові аспекти розвитку регіону.

19. Здоровило Т. В Україну повернуто історичний стародрук з автографом митрополита Шептицького – СЗРУ [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 25 лип. – Електрон. дані. Йдеться про повідомлення на сайті Служби зовнішньої розвідки України (СЗРУ) про повернення в Україну рідкісного стародруку – молитовної книги "Требник" 1844 р. з маргіналією (автографом) видатного релігійного та громадського діяча ХХ ст., провідника Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) митрополита Андрія Шептицького. У повідомленні зазначено, що наразі стародрук передано до Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, та наголошено, що "робота СЗРУ з повернення культурних цінностей триватиме й надалі". Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190478/>

20. Здоровило Т. Збереження культурної спадщини: десятки картин Медведчука передадуть до музею [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 31 лип. – Електрон. дані. Йдеться про ініціативу Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) щодо передачі до Національного художнього музею України 149 картин, що належали родині ексочільника забороненої партії "Опозиційна платформа - За життя" (ОПЗЖ) В. Медведчука. Зазначено, що 285 картин сім'ї Медведчука арештували за рішенням суду, а АРМА ініціювало експертизу активів із метою встановлення їхньої мистецької та

історичної цінності, і наразі 149 творів визнано частиною національної спадщини. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190583/>

21. Здоровило Т. Мінкульт програв касацію: ВСУ передав костел святого Миколая католицькій парафії [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 27 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Верховного Суду відхилити касаційні скарги Міністерства культури та стратегічних комунікацій та Національного будинку органної та камерної музики й передати костел святого Миколая в Києві у користування громаді. Зазначено, що після пожежі 2021 р, яка пошкодила унікальний інтер'єр, стан будівлі лише погіршувався, а у 2022 р. Мінкульт підписав меморандум про передачу костелу парафії, але свої зобов'язання так і не виконав. Наразі це прецедентне рішення відновлює справедливість у справі, що триває з моменту відновлення незалежності України та підтверджує право релігійної громади на повернення святині, відібраної у радянську добу, а також виявляє бездіяльність Міністерства культури в збереженні історичної спадщини.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190500/>

22. Здоровило Т. У Києві рятують мистецькі цінності пошкоджені внаслідок обстрілу Академії ім. Бойчука [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 13 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про початок роботи у Києві практичного семінару зі збереження культурної спадщини, постраждалої внаслідок війни, який проходить у Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, що зазнала суттєвих руйнувань під час ракетного удару агресора по Києву 25.03.2024. Наведено коментар заступника міністра культури та стратегічних комунікацій Сергія Бєляєва, який спільно з фахівцями Національного науково-дослідного реставраційного центру України провів обстеження стану збереження творів мистецтва, та зазначив, що семінар, проведений за підтримки ЮНЕСКО, "дає змогу стабілізувати стан врятованих творів та дати їм друге життя". Окрім того, до роботи долучилися Агенція стійкості культури, Національний музей*

Революції Гідності, Національний реставраційний центр України, а також Національна команда рятувальників культури. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190775/>

23. Зінченко М. В Україні через російську агресію постраждали 1528 пам'яток культурної спадщини та 2359 об'єктів культурної інфраструктури [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 23 лип. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), станом на 21.07.2025 внаслідок російської агресії в Україні зруйновано або пошкоджено 1528 пам'яток культурної спадщини та 2359 об'єктів культурної інфраструктури. Найбільших руйнувань зазнали пам'ятки у: Харківській області — 336, Херсонській — 289, Одеській — 179, Донецькій — 173, Київській області та місті Києві — 111. У МКСК також додали, що майже вся територія Луганської та значні частини Запорізької, Донецької й Херсонської областей перебувають у тимчасовій окупації. Це унеможлиблює точний підрахунок закладів культури, що постраждали внаслідок бойових дій і окупації.* Текст: <https://detector.media/infospace/article/242861/2025-07-23-v-ukraini-cherez-rosiysku-agresiyu-postrazhdaly-1528-pamyatok-kulturnoi-spadshchyny-ta-2359-objektiv-kulturnoi-infrastruktury/>

24. Зовнішня розвідка повернула в Україну стародрук з автографом Андрея Шептицького [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 27 лип. – Електрон. дані. *Зазначено, що Служба зовнішньої розвідки України (СЗРУ) повідомила про повернення рідкісного примірника «Требника» 1844 року – богослужбової книги, на одному з маргінесів якої зберігся підпис митрополита Андрея Шептицького. На сторінках знайденої книги є напис «Предложено вь время каноничной визитації 1902 года, дня 10 мая месяца в селі Костенів» із його підписом. Це засвідчує, що книгу використовували під час візитації у селі Костенів на Львівщині, яку очолював митрополит. За свідченнями місцевої громади, «Требник» втрачено під час Другої світової війни, тоді після пограбування*

храму частина архіву зникла або була знищена. Місце перебування стародруку залишалося невідомим упродовж десятиліть. СЗРУ провела тривалу операцію, у результаті якої пам'ятку повернули до України. У відомстві підкреслили, що книга є значною історико-релігійною цінністю як приклад друкарської та богослужбової традиції, а також як документ, що підтверджує особисту присутність А. Шептицького в парафіяльному житті. Видання передали до Міністерства культури та стратегічних комунікацій України (МКСК). Текст: <https://chytomo.com/zovnishnia-rozvidka-povernula-v-ukrainu-starodruk-z-avtohafom-andreia-sheptytskoho/>

25. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матеріалів VI Всеукр. відкритого наук.-практ. онлайн-форуму, (Київ, 12 листоп. 2024 р.) / М-во освіти і науки України, НАН України, НАПН України, Нац. центр "МАН України" [та ін. ; за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець]. — Київ : Нац. центр "Мала академія наук України", 2025. — 529 с. **Шифр зберігання у бібліотеці: A839842** *Зі змісту: Алгоритм побудови трансдисциплінарних сценаріїв візуалізації об'єктів історико-культурної спадщини / В. Б. Дем'яненко, С. П. Кальной, В. М. Дем'яненко, І. М. Савченко. — С. 51-55; Створення вебсайту-каталогу «Гуцульський орнамент» як інструменту збереження та популяризації культурної спадщини / А. В. Гончар. — С. 411-413; Диджиталізація як спосіб збереження та популяризації історико-культурної спадщини України / Є. А. Шаповалов. — С. 476-478.* Текст: <https://www.snman.science/index.php/itme/issue/view/22/19>

26. Італія надає Україні 32,5 мільйона євро на відновлення культурної спадщини Одещини [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2025. — 15 лип. [№ 389]. — Електрон. дані. *Як повідомили у Комітеті Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики, передбачено фінансування реставрування знакових об'єктів культурної спадщини Одеси, які зазнали пошкоджень унаслідок збройної агресії РФ. Серед них — пам'ятки національного значення, що перебувають в управлінні Одеської*

обласної військової адміністрації та Одеської міської ради. Ідеться про проведення комплексних реставраційних робіт, підвищення рівня безпеки та енергоефективності будівель, адаптування до потреб маломобільних груп населення, а також оновлення інженерної інфраструктури. Зазначено, що угоду щодо програми «Відновлення та збереження культурної спадщини Одеського регіону» підписали 10 липня в Римі у межах Конференції з питань відновлення України (URC2025). Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/385180>

27. Котляревська С. Києво-Печерська лавра: Відновлення українського голосу у світовій спадщині [Електронний ресурс] / Світлана Котляревська // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 28 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Національний заповідник “Києво-Печерська лавра” запустив масштабний проєкт відродження української літургійної традиції, яка зараз звучить у межах його Святих храмів. Це не лише музичне, а й символічне оновлення церковного життя: українська мова, давні обіходи та партесний спів відгукуються на культурний запит часу і підкреслюють національну ідентичність та духовну автономність. Проєкт включає п’ять концертів-літургій у найважливіших столичних святинях, кожен із яких виконуватимуть різні диригенти для створення унікального звучання. Генеральний директор заповідника Максим Остапенко назвав ініціативу «великою віхою у відновленні духовної й культурної спадщини України». Акцентовано, що у межах співпраці з ЮНЕСКО у Лаврі тривають також наукові семінари та обговорення — зокрема присвячені збереженню та розвитку об’єкта всесвітньої спадщини, до якого входить Києво-Печерська лавра. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019585-kievopecerska-lavra-vidnovlenna-ukrainskogo-golosu-u-svitovij-spadsini.html>

28. Кравець І. Політика культурної пам’яті як спосіб відновлення культурної ідентичності і подолання наслідків геноциду [Електронний ресурс] / Ірина Кравець // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи

розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 311-318. Проаналізовано наявні політики культурної пам'яті в постгеноцидних суспільствах, а також механізми їх реалізації у контексті відновлення й збереження культурної ідентичності для подальшої імплементації в українському контексті. Визначено культурну пам'ять як значимий травматичний або ж сакральний досвід суспільства, що передається з покоління в покоління через механізми таких соціальних інститутів як ритуал, політика, мистецтво тощо. Спираючись на теорію геноциду Р. Лемкіна та наявні приклади геноцидних практик (Голокост і геноцид українського народу) в історичному контексті, доведено їхніх негативний вплив на культурну ідентичність представників пригноблених етносів чи націй. Окреслено ключові підходи до розуміння поняття «політика культурної пам'яті», а також проаналізовано окремі приклади пам'яттєвих політик в Ізраїлі та Руанді. Увагу приділено ролі культурної спадщини як матеріального та нематеріального ресурсу, що виступає основою для формування національної пам'яті й ідентичності в умовах постгеноцидного відновлення. Текст:

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/977/1880>

29. Крालюк П. Присвоєний росіянами Хлебниківський список українських літописів [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 27 лип. – Електрон. дані. За словами автора статті, нині росіяни, ведучи агресію проти України, на наших теренах здійснюють не лише банальний грабіж побутових речей, а й вивозять з окупованих територій пам'ятки нашої культури. Насправді останнє здійснювалося впродовж багатьох століть – чи то у грубій формі, чи то в формі «цивілізованих». Тому не дивно, що багато пам'яток української культури, зокрема культури релігійної, зараз знаходяться в РФ й сприймаються як російські. До таких, зокрема, належить відомий Хлебниківський список українських літописів. Наголошено, що російська історіографія використовує його, часто абстрагуючи від його українського походження та

творців. Йдеться про право кваліфікувати Хлебниковський список як один із канонічних пам'яток давньоукраїнського літописання, а не «російську» літописну пам'ятку. Текст: https://risu.ua/prisvoyenij-rosiyanami-hlebnikovskij-spisok-ukrayinskih-litopisiv_n157811

30. Крालюк П. Як українці дали московитам Біблію церковнослов'янською мовою [Електронний ресурс] / Петро Крालюк // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що українські друковані видання церковнослов'янських текстів — передусім Острозька Біблія (1580 – 1581) - стали основою для московських біблійних видань. До XVII – XVIII ст. тексти з України, багаті на якісний переклад і високий друкарський рівень, активно використовувалися в Московії. Зокрема, Московська Біблія 1663 р. фактично була передруком Острозької, а Єлизаветська Біблія 1751 р. також спиралась на її текст, зберігаючи його канонічність до сьогодні. Таким чином, українська церковнослов'янська традиція відіграла ключову роль у формуванні російського біблійного тексту. Текст: https://risu.ua/yak-ukrayinci-dali-moskovitam-bibliyu-cerkovnoslovyanskoyu-movoyu_n158058

31. Курдупова О. Мистецтво танцю як транслятор культурної пам'яті в сучасній Україні [Електронний ресурс] / Олена Курдупова, Лариса Дегтяр, Еліна Самойлова // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 94-100 Досліджено художньо-естетичні можливості хореографічного мистецтва в його здатності структурувати і відтворювати культурну пам'ять України на сучасному етапі. Культурну пам'ять схарактеризовано як сукупність носіїв і практик із відтворення національної ідентичності в спільноті. Зазначено, що культурна пам'ять і національна самобутність у мистецтві танцю представлені на різних рівнях за допомогою музично-ритмічних образів і засобів хореографічної виразності. Показано художньо-концептуальні можливості класичної, народної, бальної та сучасної хореографії, відмінність між якими зумовлена особливостями становлення в

радянський період, варіативністю залучення українського матеріалу та наближення до подій сучасності, що забезпечує формування культурної пам'яті української нації. Наголошено, що універсальна хореографічна лексика долучається до представленості України в міжнародному контексті, тоді як опора на класичний і сучасний український матеріал відповідає процесам націотворення в Україні. Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/943/1847>

32. Малярчук О. Нові тенденції у містобудуванні західного регіону України у другій половині ХХ ст.: на прикладі Івано-Франківська [Електронний ресурс] / Олег Малярчук, Олексій Ященко, Михайло Палагнюк // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 94-112. *Проаналізовано радянську архітектуру Івано-Франківська (1944 – 1991 рр.), що характеризувалася масштабною забудовою, знеціненням історичної спадщини та орієнтацією на економічну доцільність. Стару забудову в центрі міста вважали «малоцінною» й вона підлягала знесенню задля зведення нових житлових масивів із використанням наявних комунікацій. Це призвело до втрати архітектурної унікальності. З 1960-их рр. домінували типові бетонні й цегляні споруди без естетики. Архітектура стала змішаною, часто хаотичною, що негативно впливало на вигляд міста. Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/329788/321123>*

33. Мар'ян О. Спадщина Шептицьких: недосліджені сторінки [Електронний ресурс] / Ольга Мар'ян // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 3 серп. – Електрон. дані. *Зазначено, що рід Шептицьких дав Україні сподвижників віри, меценатів, колосальну культурну та історичну спадщину. І досі вони залишаються недослідженим до кінця. Команда Центру Шептицького Українського католицького університету створила кроссекторальний проєкт «SACRUM: траєкторія Шептицьких», який присвячений ретроспективному, сучасному та перспективному аналізу збереження архітектурної спадщини роду Шептицьких. Досліджено історію роду*

Шептицьких. Текст: https://risu.ua/spadshchina-sheptickih-nedoslidzheni-storinki_n157952

34. Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції молодих учених, студентів, аспірантів "Сучасний гуманітарний та мистецтвознавчий дискурс", 30 березня 2024 року. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. — 198 с. : табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A839442** *Зі змісту: Трансформація календарної обрядовості некрасівців і липован у XX столітті (на прикладі поселень Ізмайльського району Одеської області) / В. В. Трофимова. – С. 107-110.*

35. Матеріали II науково-практичної конференції "Наука сьогодення: інновації, досягнення та перспективи", (29 - 30 листопада 2024 року), [м. Одеса]. — Одеса : Молодий вчений, 2024. — 95 с. : іл. — (Молодий вчений. Конференція). **Шифр зберігання в Бібліотеці: A839306** *Зі змісту: Управління культурною спадщиною в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: локальний та державний рівні / О. А. Войтенко. – С. 22-24; Українські спеції як носії культурної ідентичності / В. П. Марунін. – С. 51-53.*

36. Мещерякова О. Поліфункціональність як умова містобудівного розвитку: на прикладі малих міст західного регіону України [Електронний ресурс] / Ольга Мещерякова, Роман Трач // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 292-300. *Розглянуто роль адміністративних центрів у малих містах України як стратегічних елементів містобудівної структури, що визначають специфіку розвитку місцевої інфраструктури та збереження культурної ідентичності. Окрему увагу приділено їх соціально-культурній ролі, зокрема як осередку формування громадської пам'яті. Проаналізовано виклики та позитивні аспекти трансформації адміністративних центрів у контексті понятійно-категоріальної проблематики та змін в управлінській структурі малих міст.* Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/330392/321136>

37. МЗС закликало міжнародну спільноту засудити репресивну політику Росії щодо корінних народів України [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 10 серп. – Електрон. дані. *Відзначаючи Міжнародний день корінних народів, Міністерство закордонних справ (МЗС) України звернулося до світової спільноти з вимогою засудити дискримінаційну політику РФ проти кримських татар, караїмів і кримчаків. У відомстві наголосили, що окупаційна влада здійснює масові переслідування: арешти, катування, обмеження мови, заборону Меджлісу, зміну культурного ландшафту, асиміляцію та витіснення корінних народів. Україна закликала іноземні держави, міжнародні організації і платформи (ООН, ОБСЄ, Раду Європи, Кримську платформу) вжити політичних та юридичних заходів, спрямованих на захист культурної, мовної й духовної спадщини цих народів, а також притягнути РФ до відповідальності за її дії.* Текст: https://risu.ua/mzs-zaklikalo-mizhnarodnu-spilnotu-zasuditi-represivnu-politiku-rosiyi-shchodo-korinnih-narodiv-ukrayini_n158075

38. Митники передали до Львівського музею вилучені археологічні знахідки XI - XIII століть [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 12 серп. – Електрон. дані. *За повідомленням Львівської обласної ради, Київська митниця передала до Львівського історичного музею вилучені археологічні знахідки XI - XIII ст. За словами митників, археологічні знахідки намагалися незаконно переслати у міжнародному поштовому відправленні з Дніпра до Казахстану. Оскільки предмети археології не підлягають продажу, колекціонуванню приватними особами і вивезенню за межі України. митники вилучили заборонені до пересилання предмети. Передано до Львівського історичного музею три бронзові натільні хрестики, які були поширені в домонгольський період по всій території Русі. Зазначено, що хрестики двобічні, декоровані емаллю і належать до автентичних зразків християнської металопластики Русі. Виробництво їх було налагоджене у Києві з кінця XI ст., найбільшого розквіту досягло у XII ст. Повернення культурних цінностей у власність*

держави відбувається за рішенням суду. Розподіл до державної частини музейного, бібліотечного та архівного фондів – за рішенням Експертно-фондової ради при Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України (МКСК). Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024793-mitniki-peredali-do-lvivskogo-muzeu-viluceni-arheologicni-znahidki-hihiii-stolit.html>

39. Митники передали до музеїв Херсонщини й Харківщини 86 конфіскованих культурних цінностей [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 5 серп. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Державна митна служба передала Херсонському обласному краєзнавчому музею, Херсонському обласному художньому музею імені Олексія Шовкуненка і Національному літературно-меморіальному музею Григорія Сковороди у Харківській області 86 вилучених культурних цінностей, які були вилучені Київською митницею як предмети порушення митних правил. Серед переданих цінностей - ольвійські, понтійські та істрійські монети, крем'яне вістря III тисячоліття до н.е., елементи оздоблення одягу черняхівської культури 330 - 380 років, ікона «Господь Вседержитель» кінця XIX – початку XX ст., картина Миколи Циковського «Натюрморт зі скрипкою» початку XX ст. тощо. Нагадано, що заступник міністра культури та стратегічних комунікацій з європейської інтеграції Андрій Наджос і консультант з питань міжнародних злочинів проти культурної спадщини Консультативної місії Європейського Союзу Ян Брандєргорст обговорили спільні кроки з протидії незаконному переміщенню культурних цінностей з тимчасово захоплених територій України. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022289-mitniki-peredali-do-muzeiv-hersonsini-j-harkivsini-86-konfiskovanih-kulturnih-cinnostej.html>

40. На Миколаївській астрономічній обсерваторії встановили емблему захисту культурних цінностей [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 12 серп. – Електрон. дані. За повідомленням

відділу охорони культурної спадщини м. Миколаїв, на Миколаївській астрономічній обсерваторії встановлено міжнародний знак «Блакитний щит» - емблему захисту культурних цінностей під час збройного конфлікту. Акцентовано, що Миколаївська обсерваторія у 2007 р. як цілісна історико-культурна заповідна територія та історико-архітектурний і астрономічний комплекс була включена у попередній список об'єктів Всесвітньої спадщини UNESCO від України. Також, у 2023 р. на позачерговому засіданні комітету UNESCO підтримано ініціативу України щодо включення 20 об'єктів, у тому числі обсерваторії, до Міжнародного списку культурних цінностей, які перебувають під посиленням захистом. Разом із монтажем «Блакитного щита» проведено пам'яткоохоронний нагляд за станом пам'ятки, яка вже багато років потребує реставраційних робіт. Наголошено, що Миколаївська астрономічна обсерваторія (МАО) має понад 200-літню історію і є однією з найстаріших у Східній Європі. Вона розташована у найвищій точці міста – 52 м над рівнем моря, де за стародавніх часів було святилище скіфів. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024766-na-mikolaivskij-astronomicnij-observatorii-vstanovili-emblemu-zahistu-kulturnih-cinnostej.html>

41. На Харківщині руйнується старовинний маєток, де гостював Сковорода [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 11 серп. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Будинок XVIII ст. у селищі Великий Бурлук на Харківщині, де у 1780-их роках жив філософ Григорій Сковорода, продовжує руйнуватися. У власність громади його так і не прийняли, тому будівля досі не має охоронного статусу. Зазначено, що Куп'янська окружна прокуратура Харківської області ініціювала передачу у комунальну власність пам'ятки історії місцевого значення. Проте досі територіальна громада не оформила право власності на пам'ятку, через що вона залишається поза охороною і поступово руйнується. Без цих заходів пам'ятка історії не отримує належного збереження та охорони. Відсутність ремонту та реставрації створює загрозу знищення цього

унікального об'єкта культурної спадщини. Текст:
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024511-na-harkivsini-rujnuetsa-starovinnij-maetok-de-gostuvav-skovoroda.html>

42. Надольська В. Глокалізація і розвиток музейництва в Україні [Електронний ресурс] / Валентина Надольська, Світлана Гаврилюк // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 492-499. *Проаналізовано вплив глобалізації на розвиток української музейної справи. Увагу акцентовано на амбівалентності змін у вітчизняному музейництві – запровадженні у музейну діяльність новітніх зарубіжних практик і виконання музеями місії збереження, презентації і популяризації національної і регіональної історії, культурної спадщини, формування музейними засобами національної і місцевої ідентичностей. На конкретних прикладах презентуються форми інтеграції вітчизняних музеїв у міжнародну галузь культури, світовий інформаційний простір, висвітлюються процеси урізноманітнення інституційних моделей вітчизняних музейних установ, видів музейної активності.* Текст:

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/1005/1908>

43. Нікітенко Л. Черкаські науковці показали колекцію мальованих мисок кінця XVIII століття з міського Подолу [Електронний ресурс] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2025. – 16 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про експозицію в Черкаському археологічному музеї Середньої Наддніпрянини, на якій представлено колекцію з понад 20 мальованих мисок кінця XVIII ст. Наведено коментар директора музею Михайла Сиволапа, який розповів, що миски були виявлено у 2023 р. під час археологічних розкопок на території черкаського Подолу по вулиці Князя Ольгерда, 60, та зазначив, що пишно оздоблені миски не лише є свідченням майстерності гончарів, а й дозволяють дізнатися про смаки, традиції та духовну культуру наших предків.* Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3967/2006/190297/>

44. Озорович В. Музеї Гуцульщини як засіб і форма збереження культурної спадщини [Електронний ресурс] / Василь Озорович, Ольга Фабрика-Процька // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 362-366. *Комплексно висвітлено функціонування музеїв Гуцульщини як осередків збереження та популяризації унікальної культури українських Карпат. Проаналізовано провідні музейні установи регіону, що репрезентують народне мистецтво, традиції, побут, духовність та ремесла гуцулів. Зазначено їхній внесок у формування національної ідентичності та розвиток етнографічного туризму. Доведено, що, незважаючи на складні реалії сьогодення в Україні, музеї Гуцульщини сприяють збереженню та популяризації традиційної народної культури, виховуючи нове покоління українців на засадах національних традицій. Завдяки зусиллям музейних працівників, дослідників і громади, гуцульська культура продовжує жити та розвиватися, збагачуючи національну та світову культурну спадщину.* Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/985/1888>

45. Остафієва О. Настоятель храму отець Павло Вишковський: «Костел Святого Миколая пережив пожежу, але може не пережити бюрократії» [Електронний ресурс] / Олеся Остафієва // Дзеркало тижня. – 2025. – 5 серп. – Електрон. дані. *Приділено увагу київському костелу Святого Миколая, який пережив масштабну пожежу у ніч з 3 на 4 вересня 2021 р. Вогонь був спричинений застарілою електропроводкою, яку балансоутримувач — Національний будинок органної та камерної музики (НБОКМ) — мав замінити ще принаймні 15 років тому, через що було знищено унікальний орган. Попри масовий збір коштів на реставрацію (до 25 млн грн) і виконання протипожежних робіт, стан костелу залишається критичним: вікна досі не відновлені, дах і вітражі пошкоджені, а будівля не передана релігійній громаді, що істотно гальмує відновлення святині. Серед проблем зазначено: недолуге управління реставрацією з боку Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), затягування з виконанням*

меморандумів і судових рішень щодо передачі костелу громаді, а також бюрократичні перепони. Отець Павло Вишковський наголошує, що костел «пережив пожежу, але може не пережити бюрократії». Текст: <https://zn.ua/ukr/CULTURE/nastojatel-khramu-otets-pavlo-vishkovskij-kostel-svjatoho-mikolaja-perezhiv-pozhezhu-ale-mozhe-ne-perezhiti-bjurokratiji-.html>

46. Поровчук В. Між Острогом і Дерманем. Приватний музей, де можна пожити в атмосфері волинської давнини [Електронний ресурс] / Віталій Поровчук // Україна молода. – 2025. – 6 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про приватний музей "Верхівська садиба" на Рівненщині, в якому лікарі Ігор та Людмила Корчаки реконструюють українське сільське обійстя, збудоване у 1920 -1930-их роках Сидором Забіякою, – місцевим мешканцем, успішним підприємцем, який був репресований радянською владою та загинув у ГУЛАзі. Наразі формується експозиція – інтер'єр житлових будинків, окрім того, планується придбати коней і проводити іпотерапію для поранених воїнів і всіх постраждалих від війни. Зазначено, що також у садибі можна робити духовні зустрічі для церковних громад, наукові конференції, пластові вишколи, рольові ігри для дітей, майстер-класи, пленери, концерти, цікаві заходи для людей з Верховою і околиць.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3971/2006/190648/>

47. Реєстр базової мережі закладів культури — частина масштабної цифрової трансформації сфери культури України [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 26 лип. [№ 398]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що в Україні запустили Реєстр базової мережі закладів культури, створений на платформі «Дія.Engine». Відтепер бібліотеки, клуби, мистецькі школи, музеї, театри, філармонії та інші заклади культурного простору об'єднані в одну систему. Наголошено, що Реєстр базової мережі закладів культури — частина масштабної цифрової трансформації сфери культури України. Його мета — розвиток культури, збереження національної спадщини та*

відкритий доступ до мистецтва для всіх громадян. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/385493>

48. Резніченко В. Виставка української культурної спадщини відкрилася в Японії [Електронний ресурс] / Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. – 2025. – 14 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Міжнародному домі Осаки, Японія, розпочала роботу виставка «Культурна спадщина України — зв'язок зі світом». Подія стала другою локацією проєкту після показу в Токіо. Про це повідомило посольство України в Японії. Організаторами виступили Ukraine House Japan, громадська організація «Dodomi» та Osaka International House Foundation за підтримки Посольства України в Японії. В експозиції представлено близько 80 предметів українського народного мистецтва: писанки, ляльки-мотанки, національні костюми та прикраси.* Текст: <https://zn.ua/ukr/WORLD/vistavka-ukrajinskoji-kulturnoji-spadshchini-vidkrilasja-v-japoniji.html>

49. Рим О. М. Правовий режим земель, на яких розташовані об'єкти археологічної спадщини: сучасні проблеми та шляхи вирішення [Електронний ресурс] / О. М. Рим // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 132-137. *Розглянуто особливості правового режиму земель, на яких розташовані об'єкти археологічної спадщини, з позиції системного аналізу законодавства, судової практики та міжнародних зобов'язань України. Вказано на ключові проблеми, що зумовлюють низький рівень правової визначеності та ефективності охорони таких об'єктів, насамперед відсутність належно оформленої облікової документації. Зазначено, що стратегія формалізації статусу пам'яток шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток не супроводжується впровадженням належних механізмів реалізації режиму охорони, особливо у сфері землеустрою. У зв'язку з цим констатовано необхідність інституційного оновлення системи обліку, зокрема для археологічних об'єктів. Наголошено, що археологічні пам'ятки нерозривно пов'язані із земельними ділянками, а отже, охоронний статус не може бути*

ефективним без чіткого визначення меж і спеціального режиму використання відповідних територій. Проаналізовано доцільність використання інструмента земельного сервітуту як правового механізму превентивної охорони у разі відсутності оформленої облікової документації. Запропоновано нормативне закріплення сервітуту як тимчасового заходу забезпечення охорони археологічної спадщини. Текст: http://www.lsej.org.ua/6_2025/29.pdf

50. Роботи з реставрації пам'яток архітектури в Одесі можуть початися у 2026 році – міськрада [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 21 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що роботи з реставрації шести пам'яток архітектури національного значення в Одесі, на які під час конференції з відновлення України в Римі уряд Італії виділив 32 млн євро, мають розпочатися на початку 2026 р. Про це повідомив директор Департаменту культури та євроінтеграції ОМР Іван Лінтуга. За його словами, Італія долучилася до відновлення архітектури Одеси ще наприкінці 2023 р., коли виділила 500 тис. євро на реставрацію Спасо-Преображенського собору. Також минулого року на URC2024 у Берліні з Італією був укладений меморандум про патронат у відновленні Одещини. За словами чиновника 32 млн євро йдуть на відновлення шести архітектурних пам'яток національного значення в Одесі: філармонії, художнього музею, музею західного і східного мистецтва, літературного музею, палацу одружень та будинку за адресою Приморський бульвар, 6. Директор Департаменту культури зазначив, що на реставрацію будинку на Приморському бульварі планують витратити 4 млн євро — там облаштують центр ЮНЕСКО. І. Лінтуга зазначив, що угоду підписано між урядом Італії та українською стороною — Міністерством розвитку громад та територій. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4017160-roboti-z-restavracii-pamatok-arhitekturi-v-odesi-mozut-pocatisa-u-2026-roci-miskrada.html>

51. Романченко О. Прибудова вівтарної частини церкви Спаса на Берестовому на початку XVII століття [Електронний ресурс] / Олександр Романченко // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 163-179. *Мета публікації - висвітлення складних трансформаційних процесів споруди церкви Спаса на Берестовому на початку XVII ст., оскільки вони належать до найменш вивчених. Зокрема, вбачається необхідним проаналізувати маловивчені питання, пов'язані із часом та обставинами прибудови вівтарної частини названої церковної споруди, яка має визначну історико-культурну цінність.* Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/329802/321128>

52. Трансформація соціально-містобудівних підходів до формування рекреаційної інфраструктури [Електронний ресурс] / Тамара Панченко, Андрій Голуб, Ірина Мерилова, Світлана Сторожук // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 301-316. *Проаналізовано сучасні проблеми рекреаційних територій та інфраструктури України, встановлено ступінь впливу військових дій в результаті російської агресії на загальний стан рекреаційних ресурсів і руйнування інфраструктури, зокрема, таких як курорти українського Приазов'я та Криму (в юрисдикції України їх залишилось 21 % від довоєнних часів). Враховуючи потреби у реабілітації постраждалих від війни та інших соціальних груп, визначено, що у повоєнні роки українське суспільство зіштовхнеться з гострою нестачею національних приморських ресурсів. Пропонується розробити перспективну державну програму розвитку курортів, зон рекреації і туризму, природно-заповідного фонду; підготувати проєкт Закону України «Про території оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення» - для встановлення правил їх освоєння та відновлення з урахуванням їх охоронного статусу як об'єктів резервного цільового фонду.* Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/330394/321137>

53. У державну власність повернуто десятки гектарів землі навколо музею в Пирогові – Офіс Генпрокурора [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 7 серп. – Електрон. дані. *Подано повідомлення Офісу Генерального прокурора (ОГП) про зупинення комерційного загарбання території довкола Національного музею народної архітектури та побуту України в Пирогові, внаслідок чого повернуто у власність територіальної громади десятки гектарів землі, включно з тими, що входять до охоронних зон музею. Зазначено, що Прокуратура також домоглася скасування наказу Міністерства культури 2007 р., яким охоронні зони музею було безпідставно зменшено з 2 км до 25 м. Як наголосили в ОГП, ця справа є прикладом послідовного та принципового захисту національної культурної спадщини України.* Текст: <https://pravo.ua/u-derzhavnu-vlasnist-povernuto-desiatky-hektariv-zemli-navkolo-muzeiu-v-pyrohovi-ofis-henprokurora/>

54. У Дніпрі планують реконструювати турецьку мечеть, яку зруйнували 100 років тому [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 26 лип. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що м. Дніпро розпочало процес повернення і реконструкції колишньої Катеринославської мечеті, яка понад 100 років не виконувала культового призначення. Завдяки спільним зусиллям мусульманської громади, міської влади та турецьких інвесторів, споруду передають у володіння та готують до оновлення. Після реконструкції вона стане сучасним культурно-освітнім центром, відкритим для всіх громадян.* Текст: https://risu.ua/u-dnipri-planuyut-rekonstruyuvati-turecku-mechet-yaku-zrujnuvali-100-rokiv-tomu_n157795

55. У Львівському музеї історії релігії виявили давній поліхромний стінопис [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 19 лип. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у Львівському музеї історії релігії, що раніше був домініканським монастирем, триває реставрація експозиційних залів у межах українсько-польського проєкту. Фахівці натрапили на поліхромний розпис стіни найдавнішої частини колишнього монастиря і зараз його досліджують. Роботи триватимуть до кінця року,*

фінансує їх Інститут Polonika. Роботи охоплюють оновлення інтер'єрів, ліпнини, систем освітлення та виявлених стінописів. Завершення проєкту заплановане на кінець 2025 р. Музей продовжує працювати під час реставрації. Текст: https://risu.ua/u-lvivskomu-muzeyi-istoriyi-religiyi-trivaye-restavraciya-zaliv_n157668

56. У Львові оцифровують єврейські надгробки, врятовані з в'язниці на Лонцького [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 11 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що на Янівському єврейському кладовищі у Львові було проведено фотографування величезної колекції єврейських надгробків, знайдених минулого місяця на колишньому подвір'ї "в'язниці на Лонцького". Про це повідомила Марла Осборн, керівниця проєкту "Rohatyn Jewish Heritage". Вказано, що в'язниця, сумнозвісне місце з довгою історією політичного ув'язнення та тортур, використовувалася гестапо та айнзацгрупами під час нацистської окупації: ці понад 350 надгробків, ймовірно, були вкрадені на той час із кладовища та перероблені як мощення для тюремного подвір'я. Знайдені надгробки вже стали частиною більшої бази даних "JEWISH STONES UA", яку запустили у 2024 р., зберігаючи інформацію про надгробки, знайдені місцевими активістами в Добромилі, Сокалі, Збаражжі та Рогатині, а також Львові. База даних Львова зараз містить інформацію про майже 600 каменів, включаючи ті, що були знайдені влітку 2018 р. на вулиці Барвінок, та нові камені Лонцького, більшість з яких вже транскрибовані. Цей проєкт відіграє важливу роль у збереженні єврейської культурної спадщини, адже кожен віднайдений і задокументований надгробок є безцінним свідченням історії та пам'яті про знищені громади. Текст: https://risu.ua/u-lvovi-ocifrovuyut-yevrejski-nadgrobki-vryatovani-z-vyaznici-na-lonckogo_n158102

57. У Роздільському палаці показали сувій Естер, створений у Галичині XVIII - XIX ст. [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 21 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що команда "Палац Розділ" провела дослідження, ідентифікувавши у престижній Braginsky Collection

та на e-codices один із найцінніших предметів, пов'язаних з Роздолом— сувій Естер, створений у Галичині наприкінці XVIII – на початку XIX ст., що зберіг ім'я рабина з Роздолу. Це унікальна реліквія, що має значну історико-культурну та релігійну цінність, задокументований свідок єврейського Роздолу, що зберігся у світовій колекції. Текст: https://risu.ua/u-rozdilskomu-palaci-pokazali-odin-iz-najcinnishih-predmetiv-mista--suvij-ester_n157686

58. У Токіо презентували книгу про українську дерев'яну церкву японською мовою [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 23 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що у посольстві України в Японії відбулася презентація книги японською мовою про українську дерев'яну церкву «Українська дерев'яна церква, яку ми хочемо зберегти для майбутнього» авторства Галини Шевцової. Авторка книги, професорка Київського національного університету будівництва і архітектури пояснила японським та українським учасникам особливості української дерев'яної архітектури. Вона також розповіла про історію створення книги та продемонструвала унікальні авторські фото- та відеоматеріали. Після презентації присутні мали змогу поставити запитання пані Галині, що сприяло жвавому обговоренню. У посольстві зауважили, що це перша книга про українську дерев'яну церкву, видана японською мовою. Вона вийшла у токійському видавництві «X-Knowledge» 2025 р. Текст: https://risu.ua/u-tokio-prezentovali-knigu-pro-ukrayinsku-derevyanu-cerkvu-yaponskoyu-movoyu_n157732

59. У Франції проукраїнська організація позивається проти росії за розграбування української культурної спадщини [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2025. – 22 лип. – Електрон. дані. Йдеться про те, що Французька некомерційна організація «Pour l'Ukraine, pour leur liberté et la nôtre!» (За Україну, за їхню та нашу свободу!) звинувачує РФ у розграбуванні української культурної спадщини. Відповідний позов організація подала до Міжнародного кримінального суду (МКС) 11.07.2025. У позові

стверджують, що масове розграбування з початку вторгнення 2022 р. було «сплановано на найвищому рівні російської держави». Вазано, що за даними ЮНЕСКО, з лютого 2022 р. по червень 2025 р. пошкоджено 501 культурну пам'ятку в Україні. Серед них 151 релігійний об'єкт, 262 будівлі, що мають історичне та/або мистецьке значення, 34 музеї, 33 пам'ятники, 18 бібліотек, один архів та дві археологічні пам'ятки. В організації заявили, що вторгнення РФ призвело до найбільшого розграбування культурної спадщини в Європі під час міжнародного збройного конфлікту з часів Другої світової війни. За словами, координатора ініціативи "Pour l'Ukraine, pour leur liberté et la nôtre! "Крістіана Кастанья, юристи впевнені в роботі прокуратури МКС над цим позовом. Текст : <https://wz.lviv.ua/news/536399-frantsuzka-orhanizatsiia-pozyvaietsia-proty-rosii-za-rozhrabuvannia-ukrainskoi-kulturnoi-spad>

60. Україна запросила Японію до культурного обміну – МКСК
[Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 4 серп. – Електрон. дані. У межах візиту до Японії т.в.о. міністра культури та стратегічних комунікацій України Тетяна Бережна обговорила з міністеркою освіти, культури, спорту, науки і технологій Японії Абе Тошіко культурний обмін між країнами. Під час переговорів сторони окреслили пріоритетні напрями, які можуть стати основою для поглиблення двосторонньої співпраці. Зокрема, йшлося про відновлення зруйнованих об'єктів культури, навчання українських фахівців із реставрації та евакуації мистецьких цінностей, цифрову трансформацію у сфері охорони спадщини, створення сучасних сховищ для музейних фондів. Також було порушено питання підтримки українських виставок, гастролей та візитів митців до Японії. Сторони також обговорили проєкти з культурного обміну, зокрема щодо перекладу українською мовою японської анімації, фільмів і літератури. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4021915-ukraina-zaprosila-aponiu-do-kulturnogo-obminu-mksk.html>

61. Україна і Польща обговорили подальшу співпрацю щодо збереження культурної спадщини та історичної пам'яті [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 29 лип. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), представники України та Польщі обговорили подальшу співпрацю у сфері збереження культурної спадщини та історичної пам'яті, зокрема питання проведення пошуково-ексгумаційних робіт на території двох країн. Під час зустрічі заступник міністра з питань європейської інтеграції Андрій Наджос висловив подяку польській стороні за послідовну підтримку України у сфері збереження культурної спадщини та історичної пам'яті. Він наголосив на важливості збереження неполітизованого, гуманітарного підходу до цих питань і підтвердив готовність України підтримувати відповідні ініціативи. Заступник міністра також проінформував про запуск процесу створення національного механізму протидії незаконному вивезенню культурних цінностей та впровадження санкцій проти осіб, причетних до злочинів у цій сфері. Зокрема однією з ключових ініціатив, озвучених під час зустрічі, стала пропозиція створити окрему платформу для залучення міжнародних донорів до проєктів із захисту культурної спадщини України та підтримки відповідних інституцій.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020127-ukraina-i-polsa-obgovorili-podalsu-spivpracu-sodo-zberezenna-kulturnoi-spadsini-ta-istoricnoi-pamati.html>

62. Україна представила досвід культурної стійкості на симпозіумі у Фінляндії [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 4 серп. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та стратегічної комунікації України (МКСК), заступниця міністра відомства Анастасія Бондар під час виступу на міжнародному симпозіумі Re-Renovate, що відбувся у м. Оулу (Фінляндія) в межах програми Oulu 2026 – Європейська столиця культури, представила досвід культурної стійкості України. У МКСК зазначили, що симпозіум Re-Renovate зібрав експертів з архітектури, дизайну, культури, урбаністики та муніципального*

розвитку з усієї Європи, аби обговорити сучасні практики сталого відновлення та переосмислення ролі культури у громадах. У центрі уваги були, зокрема, теми участі громад у процесах реновації, інтеграції культурної ідентичності, інноваційних технологій у реконструкції, а також моделі фінансування й соціального впливу. Під час виступу заступниця міністра представила українську ініціативу CuRe: Culture for Recovery — платформу, що інтегрує культуру в процеси відбудови громад. Зокрема, особливу увагу учасників викликала Школа для громад «Культура у відновленні», яка стартує восени 2025 р. та спрямована на навчання муніципальних команд щодо того, як включати культурні проекти та локальне мистецтво у процеси відбудови та стратегії локального розвитку. Крім того, А. Бондар висловила сподівання на подальше партнерство з Фінляндією у сфері інтеграції культури у процеси стійкого відновлення. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4022016-ukraina-predstavila-dosvid-kulturnoi-stijkosti-na-simpoziumi-u-finlandii.html>

63. Уряд посилив захист Китаївського археологічного комплексу в Києві [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 17 лип. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), Кабінет Міністрів України (КМ України) ухвалив постанову, спрямовану на збереження археологічного комплексу «Китаївське городище і курганний могильник». Археологічний комплекс, розташований по вулиці Китаївській, 15, був внесений до реєстру постановою уряду ще у 2008 р. Відтоді вчені й науковці провели численні дослідження, які дозволили уточнити назву пам'ятки, визначити її складові частини і більш детально зафіксувати межі та місцезнаходження. У МКСК наголосили, що прийнята постанова сприятиме кращому захисту важливої археологічної пам'ятки від потенційних загроз, зокрема спроб забудови території, яка має унікальне історичне й природне значення. Акцентовано, що Китаїв — одна з найдавніших історичних місцевостей на південній околиці Києва, розташована у східній частині Голосіївського лісу. Вона

відома залишками давньоруської фортеці, курганами, печерами та іншими археологічними об'єктами, що мають цінність для вивчення історії Русі.

Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4015954-urad-posiliv-zahist-kitaivskogo-arheologicnogo-kompleksu-v-kievi.html>

64. Хлебніков П. Народна пісенна культура як феномен культурологічного знання [Електронний ресурс] / Павло Хлебніков // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 372-381. *Досліджено народну пісенну культуру як багатовимірний феномен культурологічного знання, що інтегрує музичні, вербальні, обрядові та ментальні компоненти. Розкрито її роль у формуванні національної ідентичності, збереженні історичної пам'яті та духовних цінностей. Проаналізовано генезу пісенної традиції від архаїчних обрядів до християнської духовності, а також взаємодію з професійним мистецтвом. Наголошено на актуальності подальших досліджень у контексті глобалізаційних викликів і збереження автентичних форм народної творчості.*

Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/987/1890>

65. Цимбалова Т. А. Особливості архітектурних трансформацій сучасної житлової забудови (на прикладі м. Дніпро) [Електронний ресурс] / Т. А. Цимбалова // Укр. журн. буд-ва та архітектури. – 2025. – № 3. – С. 136-143. *Зазначено, що у м. Дніпро у сучасних умовах відбувається активний процес архітектурно-містобудівних трансформацій у структурі селітебних територій та житлової забудови. Зміни у просторово-планувальній організації міського містобудівного каркасу пов'язані, насамперед, із архітектурно-будівельною діяльністю у наступних функціонально-типологічних напрямках: будівництво нових житлових об'єктів, реконструкція існуючого житлового фонду. У центральному історичному ядрі міста будівництво нових житлових об'єктів (переважно багатопверхових і висотних) відбувається в умовах складності пошуку балансу між пріоритетністю територіального фактора та вимогами щодо*

збереження цінної історико-архітектурної спадщини. Також процес нового житлового будівництва ведеться на територіях «спальних» районів міста, уздовж окремих прибережних зон. Для нової житлової багатопверхової та висотної забудови притаманна тенденція інтегрованого зведення житлових структур – поєднання комерційно-ділового та житлового блоків. Текст: <http://uajcea.pgasa.dp.ua/article/view/332878/321810>

66. Члени Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики відвідали Шевченківські місця [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 29 лип. [№ 399]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що народні депутати — представники Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики Микита Потураєв, Євгенія Кравчук та Єлізавета Богуцька разом із колегами-парламентаріями Сергієм Нагорняком, Максимом Пашковським і Богданом Яременком відвідали Національний заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка». Зазначено, що заповідник об'єднує села Моринці, Шевченкове (колишня Керелівка) та Будище, де минули дитячі та юнацькі роки поета. Народні депутати висловили щиру вдячність керівникам і працівникам заповідників за їхню багаторічну працю, спрямовану на збереження й популяризацію культурної спадщини українського народу. Окрім того, народні депутати ознайомилися з роботою Канівської гідроелектростанції. Парламентаріїв проінформували про перебіг ремонтних і підготовчих робіт на станції до осінньо-зимового періоду. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/385492>

67. Шебек Н. Концепція соціонічно-просторової організації етнічних регіонів України [Електронний ресурс] / Надія Шебек, Віктор Тімохін // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т. буд-ва і архіт. – Київ, 2025. – Вип. 71. – С. 413-434. Викладено основні положення концепції соціонічно-просторової організації значних за розмірами та різноманітних за складом населення територій. Ця концепція є невід'ємною складовою серії концептуальних моделей регіональних мереж

осередків архітектурно-містобудівної спадщини. Змістовим ядром цієї концепції є модель соціопросторового районування України, яка дозволяє з позицій етносоціоніки – відносно нового напрямку дослідження механізмів взаємодії людських спільнот, – розглянути культурні особливості чотирьох груп етнічних регіонів – східного, південного, західного та північного. Зокрема, був проведений порівняльний аналіз місць локалізації автентичних елементів нематеріальної культурної спадщини та об'єктів, занесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, деяких ландшафтних особливостей, характерних видів виробничої діяльності та підходів до організації міського середовища. Аналіз засвідчив, що запропонована модель достатньо точно описує результати органічного поєднання самобутніх регіональних традицій в межах єдиної багатогранної культури українського етносу. Це дозволяє розглядати її як перспективний інструмент дослідження і прогнозування процесів сталого розвитку територій і громад під час повоєнної відбудови нашої країни. Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/330502/321146>

68. Школьна О. Ляльки межигірського вертепу в творчості художників-бойчукістів 1920-х років [Електронний ресурс] / Ольга Школьна, Ганна Крюкова, Оксана Попінова // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 50. – С. 39-48. *Осміслено спадщину художників-бойчукістів у галузі Межигірського вертепу 1920-их рр. Окреслено коло митців, дотичних до розробки проєктів ляльок для цього театру. Надано перелік основних персонажів, розроблених для постановок Межигірського вертепу. Наведено інвентарні номери творів цієї групи за архівно-фондовими матеріалами Музею театрального, музичного та кіномистецтва України. Схарактеризовано перелік місць, де ставилися вистави за участі предметів Межигірського вертепу. Зведено інформацію про спадщину цього лялькового театру, занотовану Миколою Цівчинським, Іваном Шахівцем, Павлом Іванченком і Пантелеймоном Мусієнком за даними їх рукописів у Музеї*

театрального, музичного та кіномистецтва України та Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/934/1838>

69. ЮНЕСКО профінансує 20 стипендій для реставраторів у Львівській академії мистецтв [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 11 серп. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та стратегічної комунікації України (МКСК), ЮНЕСКО оголосило про фінансування 20 стипендій для майстрів і реставраторів, які будуть зараховані до сертифікованої програми у Школі реставрації Львівської національної академії мистецтв. У програмі можуть взяти участь майстри, художники, ремісники і реставратори, які спеціалізуються на реставрації декоративної ліпнини, виробів із дерева й металу і прагнуть підвищити кваліфікацію до рівня міжнародних стандартів. Після успішного проходження випробувань і зарахування до програми учасники зможуть подати заявку на стипендію ЮНЕСКО, яка покриє вартість навчання за перший рік. Ця ініціатива сприятиме збереженню культурної спадщини України, адже підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері реставрації є ключовою для відновлення та охорони історичних пам'яток. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4024349-unesko-profinansue-20-stipendij-dla-restavradoriv-u-lvivskij-akademii-mistectv.html>

70. Як визначають унікальні архівні документи: пояснення Мін'юсту [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 6 серп. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства юстиції України, щоб документ отримав статус унікального, працівники державних архівів регулярно переглядають свої фонди й відбирають ті матеріали, які мають особливу цінність. Для цього складається спеціальний список (анотований перелік) за формою, затвердженою Мін'юстом. Після схвалення переліку експертно-перевірною комісією архіву його надсилають до Центральної експертно-перевірної комісії Державної архівної служби України (ДАСУ). За

результатами погодження документи офіційно визнаються унікальними та вносяться до розділу "Унікальні документи Національного архівного фонду" в Державному реєстрі національного культурного надбання. У Міністерстві нагадали, що українське законодавство передбачає особливі умови зберігання унікальних документів. Зокрема, обмежується їх копіювання, видача оригіналів до читальних залів, а також експонування на виставках. Водночас, завдяки цифровізації, документи стали доступними в електронному форматі. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/yak-viznachayut-unikalni-arhivni-dokumenti-poyasnennya-minyustu.html>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

15.08.2025. р.